

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)

7/17205

Sayı : B.02.0.011/1905
Konu: Yazılı Soru Önergesi 7/17205

31/12/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 13/12/2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/17205-27451/56924 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 16.12.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-243-5/5291 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazıyla Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen İstanbul Milletvekili Sayın Hüseyin MERT'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/17205 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EK:

- 1) Soru Önergesine ilişkin cevap (11 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
(Yıllık Programlar ve Konjonktür Değerlendirme Genel Müdürlüğü)

31 ARA 2010

Sayı : B.02.1. DPT. 0.06.03 - 83-184 / 4912

İVEDİ

Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Hüseyin MERT'in yazılı soru önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Cevdet YILMAZ)

İlgi : Devlet Bakanlığının (Sn. Dr. Cevdet YILMAZ) 22.12.2010 tarih ve B.02.0.011/1905 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıda, İstanbul Milletvekili Sayın Hüseyin MERT tarafından Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a tevcih edilen ve Sayın Başbakanın kendi adına Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ'ın cevaplandırmasını tensip buyurduğu 7/17205 sayılı yazılı soru önergesinde bulunan soruların cevapları ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Kemal MADENÖZÜ
Müsteşar

Ek: Soru Önergesindeki Sorulara İlişkin Cevaplar (10 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Hüseyin MERT Tarafından Hazırlanan Yazılı Soru Önergesindeki Sorulara İlişkin Cevaplar

Cevap 1. IMF, OECD ve Dünya Bankası, Satın Alma Gücü Paritesi (SAGP) konusunda farklı çalışmalar yapmakta ve farklı paritelere ulaşmaktadır. Bu farklılıklar, kapsama alınan ülke sayısı, mal sepeti ve döviz kurlarının kapsam ve tanımı, seçilen fiyatlar ve hesaplama yöntemlerinden kaynaklanmaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatı, SAGP ile ilgili olarak yaptığı çalışmalarda OECD ve IMF serilerini kullanmaktadır. 2011 Yılı Programı Tablo II.3’de yer alan yıl ortası nüfus, GSYH, TL ve ABD doları bazında fert başına GSYH gerçekleşen verilerinde TÜİK kaynak olarak kullanılmaktadır. 1998-2009 dönemi için SAGP serisi olarak OECD tarafından hesaplanan ve TÜİK tarafından da kullanılan verilere yer verilmiştir. Ancak, 2010-2011 yılları için IMF’nin ürettiği zaman serisi kullanılarak yapılan tahminler girilmiştir. Bu durum söz konusu dönem için SAGP bazında kişi başına GSYH verilerinde kırılmaya yol açmıştır. Bu sorunun giderilmesi ve TÜİK serileri ile uyumun korunması için 2010-2011 dönemi için de OECD verileri kullanılarak yapılan tahminlere yer verilmiş ve tabloda düzeltmeye gidilmiştir.

Bu tahminlere göre tabloda yapılan düzeltmeler 25 Kasım 2010 tarih ve 27766 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır. Bu düzeltmelere göre tekrar hazırlanan Tablo II.3’de 2011 yılı Programı kitabına alınmış ve Devlet Planlama Teşkilatı’nın web sayfasında yayınlanmaktadır. Söz konusu tablo aşağıda yer almaktadır.

TABLO: Fert Başına GSYH

Yıllar	Yıl Ortası Nüfusu (1) (Bin Kişi)	(Cari Fiyatlarla)			(1998 Yılı Fiyatlarıyla)			Satın Alma	SAGP
		Fert Başına GSYH			Fert Başına GSYH			Güçlü Paritesi	Göre Fert
		GSYH (Milyon TL)	TL	ABD Doları (2)	GSYH (Milyon TL)	TL	ABD Doları (2)	(SAGP)	Başına GSYH
								(ABD Doları/TL) (3)	(ABD Doları)
1998	62 464	70 203	1 124	4 338	70 203	1 124	4 322	0,131	8 573
1999	63 366	104 596	1 651	3 907	67 841	1 071	4 117	0,202	8 171
2000	64 259	166 658	2 594	4 130	72 436	1 127	4 335	0,283	9 159
2001	65 135	240 224	3 688	3 020	68 309	1 049	4 033	0,427	8 618
2002	66 009	350 476	5 310	3 492	72 520	1 099	4 225	0,613	8 667
2003	66 873	454 781	6 801	4 559	76 338	1 142	4 390	0,773	8 800
2004	67 734	559 033	8 253	5 764	83 486	1 233	4 740	0,811	10 177
2005	68 582	648 932	9 462	7 021	90 500	1 320	5 075	0,831	11 386
2006	69 421	758 391	10 925	7 583	96 738	1 394	5 359	0,848	12 883
2007	70 256	843 178	12 002	9 234	101 255	1 441	5 542	0,877	13 685
2008	71 079	950 534	13 373	10 440	101 922	1 434	5 514	0,914	14 631
2009	71 897	952 635	13 250	8 578	97 144	1 351	5 196	0,917	14 449
2010 (4)	72 698	1 098 807	15 115	10 043	103 749	1 427	5 488	0,982	15 392
2011 (5)	73 497	1 214 852	16 529	10 624	108 418	1 475	5 673	1,025	16 126

Kaynak: TÜİK, OECD, DPT

(1) TÜİK yıl ortası nüfus tahminidir, (2) Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmıştır.

(3) OECD tarafından GSYH için hesaplanan satın alma gücü paritesidir. (4) Gerçekleşme tahmini, (5) Program

Cevap 2. 2001 kriziyle kamu maliyesine gelen en önemli yükler kamu bankalarının görev zararları ve krizle birlikte mali yapıları bozulan ve yükümlülüklerini yerine getiremeyen bazı özel finans kurumlarının tasfiyesinin getirdiği ek mali yükler olmuştur. Bunlarla kamu kesiminin borç stoku önemli boyutta artış göstermiştir. 2001 krizi sonrasında kamu

bankalarının görev zararları Özel Tertip Devlet Tahvilleriyle finanse edilmiştir. İzleyen dönemde, kamu bankalarının daha özerk bir yapıya kavuşturulması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Bankacılık Kanununda yapılan düzenlemeyle, TMSF'nin yürüteceği tasfiye süreci detaylandırılmış ve tasfiye sürecindeki banka sahiplerinden zararın maksimum oranda karşılanmasına çalışılmıştır. Ayrıca, banka sahiplerinin sorumlulukları artırılmıştır. TMSF, 2009 yıl sonu itibarıyla 18,7 milyar dolar tahsilat sağlamış ve hak sahiplerine yapılan ödemeler sonrasında kalan 9,7 milyar doları Hazineye aktarmıştır.

Cevap 3. Ülkemizde 2000'li yılların başından bu yana kararlılıkla sürdürülen reformlar sonucunda, yüksek büyüme ve verimlilik artışları, enflasyonla mücadele, kamuda iyi yönetim ile AB'ye uyum alanlarında önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Bu dönemde ekonomik ve sosyal sektörlerde, kamu maliyesinde, kamu yönetiminde ve mali piyasalarda önemli bir yapısal dönüşümü öngören reform programı uygulamaya konulmuştur.

Yapılan reformlar şu şekilde sınıflandırılarak özetlenebilir:

A. İktisadi Alanda Yapılan Reformlar

1. KİT ürünlerinin rasyonel fiyatlandırılması

2. Özelleştirme uygulamalarına hız verilmesi

3. Piyasaların Serbestleştirilmesi: Ekonominin genelini ilgilendiren alanlara ve özellikle doğal tekel özelliği taşıyan sektörlerle yönelik piyasaların rekabetçi bir ortamda istikrarlı işleyebilmesi amacıyla telekomünikasyon, enerji, tütün, bankacılık, radyo-televizyon yayıncılığı, rekabet ve kamu ihaleleri alanlarında toplam yedi adet özerk ve bağımsız nitelikte düzenleyici ve denetleyici kurullar ve kurumlar oluşturulmuştur.

4. Yatırım ortamının iyileştirilmesi alanında yapılan yasal ve kurumsal düzenlemeler

5. Ekonomide koordinasyonun güçlendirilmesi ve Ekonomi Koordinasyon Kurulunun kurulması

6. Tarımsal destekleme sisteminin güçlendirilmesi

B. Sosyal Alanda Yapılan Reformlar

1. Sosyal Güvenlik: 2006 yılı ve sonrasında yapılan reformla farklı norm ve standartlarda hizmet sunan sosyal güvenlik kurumları tek çatı altında birleştirilmiş, teknolojiyle desteklenmiş etkin yönetilecek bir kurum yapısı kurulmuş, Genel Sağlık Sigortası uygulamasına geçilmiş ve sistemin aktüeryal sürdürülebilirliğini sağlayacak parametrik reformlar yapılmıştır. Bu kapsamda emeklilik yaşı sisteme yeni girenler için kademeli olarak yükseltilmiş, aylık bağlama oranı düşürülmüş, prim oranları yeniden belirlenmiştir. Reformun son ayağı olan sosyal yardımların tek çatı altında birleştirilmesi çalışmaları ise devam etmektedir.

2. Sağlık: SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devriyle SSK'lı hastaların tüm hastanelere erişebilmesi, yeşil kartlı hastalarının tedavi ve ilaç masraflarının karşılanmaya başlanması, aile hekimliği uygulamasına geçilmesi ve sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucusu sayısının artması sağlık alanında karşılaşılan sorunların çözümüne katkıda bulunmuştur. 2008 yılında yürürlüğe giren Genel Sağlık Sigortasıyla tüm vatandaşların sağlık sigortası kapsamına alınması hedeflenmiş, sağlık alanındaki farklı norm ve standartlara son verilmiştir.

Yürütülen reformlarla, sağlık sigortası kapsamındaki kişi sayısının artırılması, sağlık hizmetinin kapsamının genişletilmesi ve kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede, sosyal güvenlik kurumları ve yeşil kart sağlık harcamaları toplamının milli gelire oranı 1999-2009 yılları arasında yüzde 1,95'ten yüzde 4'e yükselmiştir.

Sağlık hizmetlerinin kalitesini düşürmeksizin, maliyet etkin ve sürdürülebilir bir sağlık sistemi kurulması amacıyla; ilaçta referans fiyat sisteminin yanı sıra reçete ve muayenede katılım payı alınması uygulamasına başlanmış, ilaç ve hastane harcamalarında global bütçe uygulamasına geçilmiş, Sağlık Uygulama Tebliği maliyet etkinlik kriteri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

3. İstihdam Politikaları: 2008 yılı Ekim ayından geçerli olmak üzere, toplamı 21,5 puan olan işveren sigorta priminin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından karşılanması hükme bağlanmıştır. 2008 yılında yaklaşık olarak 4,7 milyon kişi, 2009 yılında ise 5,1 milyon kişi, 5 puanlık prim indiriminden yararlanmıştır.

Kalkınmada öncelikli illerde yatırımları ve istihdamı artırmak amacıyla, 2004 yılından itibaren, gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren paylarında teşvik, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği gibi uygulamalar yapılmıştır. 5084, 5350 ve 5615 sayılı

Kanunlarla, söz konusu teşviklerden yararlanan işyerlerinde çalışan işçiler için organize sanayi bölgelerinde kurulu işyerlerinde işveren sigorta priminin tamamı, diğer yerlerdeki işyerlerinde ise işveren sigorta priminin yüzde 80'i Hazine tarafından karşılanmıştır.

Aktif iş gücü politikaları kapsamında yer alan Toplum Yararına Çalışma Programlarıyla yeni iş imkanları yaratılmış, mesleki eğitim faaliyetleri genişletilmiş, işgücü piyasasına ilk girişler staj eğitimleri yoluyla desteklenmiş, kendi işini kuracaklara girişimcilik eğitimi ve danışmanlık hizmeti verilmiştir.

4. Sosyal Yardım ve Koruma Sistemi: 1998-2008 yılları arasında, sosyal harcamaların GSYH'ya oranı, yüzde 9,9'dan yüzde 15,1'e; sosyal koruma harcamalarının GSYH'ya oranıysa yüzde 4,7'den yüzde 7,2'ye yükselmiştir. Buna paralel olarak, gelir dağılımı eşitsizliğini gösteren Gini katsayısı 2002 yılında 0,44 iken, 2005 yılında 0,38'e gerilemiş ve gelir paylaşımı görece daha adil hale gelmiştir.

C. Kamu Maliyesi Alanında Yapılan Reformlar

1. Çok Yıllı Bütçeleme Sistemi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde, çok yıllık bir perspektif dahilinde plan, program ve bütçe dokümanları arasındaki bağın güçlendirilmesi hedeflenmiş, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plana dayalı olarak hazırlanan bütçelerde izleyen iki yılın bütçe tahminlerine de yer verilmek suretiyle çok yıllık bütçeleme sistemine geçilmiştir.

2. Stratejik Planlama ve Karar Alma Süreçlerinin Güçlendirilmesi

i. Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme: Stratejik planlama perspektifiyle, kamu idarelerinin politika üretme kapasitelerinin artırılması, kamu kaynaklarının bu kapsamda önceliklendirilmesi, plan, program bütçe bağlantılarının güçlendirilmesi ve yönetim sorumluluğu ilkesi kapsamında hesap verebilirlik mekanizmalarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 5018 sayılı Kanunla 2006 yılında başlatılan ve 2010 yılında tamamlanan çalışmalarda kamuda çok yıllık stratejik plan, yıllık performans programı ve faaliyet raporu uygulaması yerleştirilmiştir. Mayıs 2010 itibarıyla stratejik plan hazırlaması gereken 145 merkezi kamu idaresinden 137'si stratejik planlarını uygulamaya geçirmişlerdir. 2011 yılı bütçe hazırlıkları çerçevesinde söz konusu kuruluşlar stratejik planı esas alan performans programı hazırlayacaktır.

ii. Strateji Geliştirme Birimlerinin Kurulması: 5436 sayılı Kanunla Ocak 2006'da kamu idarelerinde strateji geliştirme birimleri kurulmuştur. Bu birimler, performans yönetimi

bağlamında politika oluşturma, performansa dair veri alt yapısı oluşturma ve gösterge geliştirme, stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporu çalışmalarını koordine etme, iç kontrol sistemini geliştirme ve üst yönetime danışmanlık yapma gibi önemli fonksiyon ve görevler üstlenmiştir.

3. Kamu yatırımlarında etkinliğin artırılmasına yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Kamu yatırım programının daha rasyonel bir yapıya kavuşmasını sağlayacak önemli bir çalışma Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) Kanununun çıkarılması olmuştur. Bu Kanunla artan altyapı talebinin karşılanması ve yatırımlarda özel sektör katkısının sağlanması amacıyla taslakla, mevcut yasal düzenlemelerdeki dağınıklığın giderilmesi, KÖİ modellerinin uygulama alanının genişletilmesi, değişik KÖİ modellerinin birlikte kullanımının sağlanması, uygulama prosedürlerinin ve tarafların sorumluluklarının net tanımlanması ve uygulama kapasitesini artırıcı bir yapılanma getirilmesi hedeflenmektedir.

4. Kamu Mali Yönetiminde Hesap Verilebilirlik ve Saydamlığın Güçlendirilmesi

i. Bütçe Kapsamının Genişletilmesi: 5018 sayılı Kanunla, bütçe türleri uluslararası standartlara göre yeniden belirlenerek tanımlanmış ve uluslararası karşılaştırmalar yapılabilmesine olanak sağlanmıştır. Genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi ve mahalli idare bütçesi olmak üzere toplam beş bütçe türü bulunmaktadır. Böylece bütçenin kapsamı genişletilmiş olup merkezi yönetim kapsamında yer alan idarelerin bütçeleri Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı adı altında TBMM'nin onayına sunulmaktadır. Diğer yandan, Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun ekinde mahalli idarelerin ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe büyüklüklerinin de TBMM'nin bilgisine sunulması öngörülmüştür.

5018 sayılı Kanunun tam olarak 2006 yılı başından itibaren yürürlüğe girmesiyle birlikte, konsolide bütçe tanımından, merkezi yönetim bütçesi tanımına geçilmiştir. Bu çerçevede, merkezi yönetim bütçesi; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri (I sayılı cetvel), özel bütçeli idareler (II sayılı cetvel) ve düzenleyici ve denetleyici kurumlar (III sayılı cetvel) toplamından oluşmaktadır. Bu bağlamda, parlamentonun bütçe hakkı kapsamı da güçlenmiş, 2006 yılı rakamlarıyla 1,4 milyar TL düzeyinde bir harcama toplamı bütçe kapsamına alınmıştır.

ii. Kamu Muhasebe Sisteminin Güçlendirilmesi: Önceki dönemlerde, Analitik Bütçe Sınıflandırmasından önce uygulanmakta olan bütçe kodlama yapısı uluslararası standartlar çerçevesinde detaylı analizler ve karşılaştırmalar yapılmasına olanak vermemekteydi. Bu

eksiklikleri gidermek amacıyla kurumsal, fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırma esasına dayalı Analitik Bütçe Sınıflandırmasına geçilmiştir. Analitik Bütçe Sınıflandırmasının kamu idarelerine yaygınlaştırılmasıyla birlikte bu kapsamda analize elverişli istatistiki veriler üretilmesine olanak sağlanmıştır.

iii. İç Kontrol ve Dış Denetim Sisteminin Güçlendirilmesi: 5018 sayılı Kanun çerçevesinde uygulanmakta olan kamu mali yönetimi sistemiyle kamu idarelerinin bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde inisiyatifleri artırılmış, mali yönetim ve kontrol sistemi alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir. Kamu idarelerinin bütçe hazırlama ve uygulamaya ilişkin görevlerinin yanı sıra iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerini yerine getirmek üzere yeni bir yapılanmaya gitmeleri öngörülmüştür. Kamu mali yönetiminde görev, yetki ve sorumluluklar yeniden belirlenmiş, yetki-sorumluluk dengesi yeniden kurulmuştur. Mali yönetim alanında siyasi, idari ve mali sorumluluk birbirinden ayrılmıştır.

iv. Kamu İhale Sisteminin Güçlendirilmesi: Etkin, saydam ve iyi işleyen bir rekabet ortamını içeren kamu ihale sisteminin oluşturulması amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu 2003 yılından itibaren yürürlüğe girmiş, söz konusu Kanunlara ilişkin ikincil mevzuatı hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek üzere 2002 yılında Kamu İhale Kurumu kurulmuştur. Geline nokta itibarıyla, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda birçok değişiklik yapılmış, uygulamada görülen aksaklıklar giderilirken uluslararası uygulamalara ve AB müktesebatına en üst düzeyde uyum sağlanması gözetilmiştir.

5. Kamu Borç Yönetiminde Etkinliğin Artırılması

i. Kurumsal Kapasitenin Artırılması: Türkiye’de kamu borç yönetimi 2002 tarihinde yayımlanan 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca yürütülmektedir. Söz konusu Kanunla, borçlanma ve borç yönetimi konularında dağınık halde bulunan mevzuat tek bir çatı altında toplanmış ve borçlanmada disiplinin sağlanması amacıyla düzenlemeler yapılmıştır. Hazinesin borç ve alacak yönetiminin düzenlenmesinde Hazineden sorumlu Devlet Bakanı yetkili kılınmıştır. Borçlanmaya ve verilecek garantilere yasal sınırlama getirilmiştir. Hazine alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin düzenlemeler getirilmiş, dış proje kredilerinin bütçeleştirilmesine imkan sağlanmıştır. Saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası ilke olarak kabul edilmiş ve Kanunun uygulamaya girmesiyle birlikte borç yönetiminde şeffaflığın sağlanması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla, üçer aylık dönemler itibarıyla Kamu Borç Yönetim

Raporları yayımlanmaya başlamıştır. 2008 yılında yapılan değişiklikle Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanının başkanlığında toplanan Borç ve Risk Yönetimi Komitesi borç yönetiminde, stratejik ölçütler çerçevesinde karar alma sorumluluğu ve yetkisi verilmiştir.

ii. Borçlanma Stratejisinin Geliştirilmesi: Sağlıklı bir borçlanma stratejisinin bulunmaması geçmiş dönemlerde nakit dengesinden kopuk borçlanmalara ve yüksek borçlanma maliyetlerine yol açmıştır. Borç yönetiminin temel ilkeleri, makroekonomik dengelerin gözetilerek para ve maliye politikasıyla uyumlu, sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borç politikasının izlenmesi ve finansman ihtiyaçlarının iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en düşük maliyetle karşılanması olarak belirlenmiştir. Ayrıca borç stokunun azaltılması amacıyla 4749 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde mali yıl içerisinde yapılacak borçlanma limitine ilişkin Bütçe Kanununda yer alan başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark kadar borçlanılabileceği hükmüne yer verilmiştir.

6. Vergi Reformu

i. Gelir İdaresinin Yeniden Yapılandırılması: Gelir İdaresinin yeniden yapılandırılması amacına yönelik olarak, 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 16/5/2005 tarih ve 25817 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanunla Gelirler Genel Müdürlüğünün yerine Gelir İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Kanunun amacı; “ülkenin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına uygun olarak belirlenen gelir politikasını adalet ve tarafsızlık içinde uygulamak, vergi toplama maliyetleri ile idari giderleri en aza indirerek azami ölçüde vergileri ve diğer gelirleri toplamak, mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlamak, şeffaflık, hesap verebilirlik ve mükellef odaklılık ilkelerine göre hizmet sunmak” şeklinde ifade edilmektedir.

ii. Vergi mevzuatının sadeleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır. Kurumlar vergisi oranı yüzde 20'ye düşürülmüştür.

D. Kamu Yönetiminde Etkinlik ve Kalitenin Artırılması

1. Yerel Yönetimler Reformu: Yerel yönetim reformu kapsamında; öncelikle yerel yönetimlere ilişkin temel düzenlemeler olan 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu kabul edilmiştir. Ayrıca, 2.7.2008 tarih ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunla, yerel

yönetimlerin merkezi daireden aldıkları transfer gelirleri artırılmış ve bu payların dağıtım sistemi değiştirilmiştir. 6.3.2008 tarih ve 5747 sayılı Büyükşehir Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, Büyükşehir sınırları içerisindeki belediye sistemi değiştirilerek bazı belediyeler kapatılmış ve yeni ilçe belediyeleri kurulmuştur. Yerel yönetimlerin 2004 yılı sonu itibarıyla kamuya olan borçları yapılandırılmıştır.

2. Kalkınma Ajanslarının Kurulması: Kaynakların yerinde ve daha etkin kullanılması, sadece geri kalmış yörelerin değil tüm bölgelerin verimliliğinin yükseltilerek ulusal kalkınmaya, rekabet gücüne ve istihdama katkının artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılarak refahın ülke sathına dengeli dağılmasının sağlanması amacıyla Kalkınma Ajansları kurulmuştur.

3. e-Devlet Sistemi: 2006 yılından bu yana uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisinde, ülkemizde e-devletin işleyişi için gerekli olan teknik, yasal ve idari altyapıların oluşturulması amacıyla izlenecek temel ilke ve stratejiler ile 2010 yılında ulaşılması gereken hedefler belirlenmiştir. Stratejide temel olarak; vatandaş odaklı hizmet dönüşümü ve e-devletin sağladığı imkanlar yardımıyla kamu yönetiminde modernizasyonun gerçekleştirilmesi esas alınmıştır. Bu kapsamda, Stratejide benimsenen e-devlet yaklaşımı, kullanıcıların elektronik ortamda sunulacak kamu hizmetlerine farklı platformlardan, güvenilir şekilde ve tek noktadan erişebilecekleri, vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçlarına odaklanmış, birlikte işler ve bütünleşik hizmetlerin sunulacağı, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir devlet yapısının oluşturulması olarak belirlenmiştir.

E. Mali Piyasalar Alanında Yapılan Reformlar

1. Kamu Bankalarının Statüsünün Değişmesi ve Daha Özerk Hale Gelmesi: 2001 krizi sırasında, kamu bankalarının görev zararları Özel Tertip Devlet Tahvilleriyle kapatılmıştır. Sonrasında ise, kamu bankaları daha özerk hale getirilmiştir. Ayrıca, tarım ve esnaf kredilerine verilen faiz destekleri o yılın bütçesine konularak kamu bankalarının piyasayı bozucu aşırı mevduat toplama çabasını ortadan kaldırmıştır.

Yapılan düzenlemelerle, kamu bankalarının finansal piyasalardaki bozucu etkisinin büyük oranda yok edilmesi ve böylece bankacılık sisteminin piyasa ekonomisi çerçevesinde işlemesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, kamu bankaları önceki dönemlere göre daha etkin çalışmaya başlamıştır.

Bankacılık Kanununda yapılan düzenlemeyle, TMSF'nin yürüteceği tasfiye süreci detaylandırılmış ve tasfiye sürecindeki banka sahiplerinden zararın maksimum oranda karşılanmasına çalışılmıştır. Ayrıca, banka sahiplerinin sorumlulukları artırılmıştır. Bu düzenlemeler sonucunda TMSF, 2009 yılı sonu itibarıyla 18,7 milyar dolar tahsilat sağlamış ve bunun hak sahiplerine verilenlerden sonra kalan 9,7 milyar dolarını Hazineye aktarmıştır.

Cevap 4. BOTAŞ'ın 31.12.2009 tarihli bilançosundaki "diğer ticari alacaklar" kaleminde yer alan toplam 8,5 milyar TL'lik alacağının 7,4 milyar TL'lik kısmı EÜAŞ'tandır. Söz konusu alacak, TEDAŞ'ın nihai elektrik tüketicilerinden alacaklarını tahsil edememesi ve böylece diğer enerji KİT'lerine olan yükümlölüklerini yerine getirememesi nedeniyle elektrik ve doğalgaz sektöründe faaliyet gösteren enerji KİT'lerinin kendi aralarında ödeme aksaklıkları yaşamaları ve karşılıklı borç ve alacaklarının birikmesi sonucunda oluşmuştur. Bu nedenle, "Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair" Kanun Tasarısı oluşturularak söz konusu borçların mahsup yoluyla ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Yasa ile BOTAŞ'ın EÜAŞ'tan alacağı 7,4 milyar TL'lik tutar yine BOTAŞ'ın Maliye'ye olan resmi yükümlölüklerinden mahsup edilecektir. Mahsup işlemi sonucunda BOTAŞ, TEDAŞ'a karşı net alacaklı konumuna geçecektir. Ancak tasarı henüz yasalaşmadığı için herhangi bir mahsuplaşma işlemi yapılmamıştır.